

CHET TILINI O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR ASOSIDAGI LOYIHA USULIDAN FOYDALANISH

Gafurova Nodira Ravshanovna

Farg'ona davlat universiteti ingliz tili kafedrası dotsenti v.b.

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD)

Loyiha usuli - muammoni (texnologiyani) batafsil ishlab chiqish orqali didaktik maqsadga erishish yo'li, u yoki bu tarzda rasmiylashtirilgan juda real, aniq amaliy natija bilan yakunlanishi kerak. Bu berilgan vazifaga erishish uchun o'quvchilarning o'ziga xos ketma-ketlikdagi texnikasi va harakatlari - talabalar uchun shaxsan muhim bo'lgan va ma'lum bir yakuniy mahsulot shaklida tuzilgan muammoni hal qilish.

Loyiha usulining asosiy maqsadi talabalarga turli fan sohalaridagi bilimlarni birlashtirishni talab qiladigan amaliy masalalar yoki muammolarni hal qilish jarayonida mustaqil ravishda bilim olish imkoniyatini berishdir. Agar pedagogik texnologiya sifatida loyiha usuli haqida gapiradigan bo'lsak, unda bu texnologiya ijodiy xarakterga ega bo'lgan tadqiqot, izlanish, muammoli usullar majmuasini o'z ichiga oladi. Loyiha doirasida o'qituvchiga ishlab chiquvchi, muvofiqlashtiruvchi, ekspert va maslahatchi roli beriladi.

Ya'ni, loyiha usuli o'quvchilarning kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishga, o'z bilimlarini mustaqil ravishda qurish, axborot makonida harakat qilish va tanqidiy ijodiy fikrlashni rivojlantirishga asoslangan.

20-asrning birinchi yarmida Jon Dyuning pragmatik pedagogikasi asosida ishlab chiqilgan loyiha usuli zamonaviy axborot jamiyatida ayniqsa dolzarb bo'lib bormoqda. Loyiha usuli jahon pedagogikasida yangilik emas: u amerikalik o'qituvchining mashhur maqolasi nashr etilganidan ancha oldin o'qitish amaliyotida qo'llanila boshlandi. V. Kilpatrik "Loyiha usuli" (1918), bu kontseptsiyani "yurakdan amalga oshirilgan reja" deb ta'riflagan.

Har qanday loyiha asosiy maqsadi zamonaviy pedagogikada shaxsning murakkab xususiyatlari, shu jumladan o'zaro bog'liq bo'lgan bilim, ko'nikma, qadriyatlar, shuningdek ularni zarur vaziyatda safarbar etishga tayyor bo'lgan turli xil asosiy kompetensiyalarni shakllantirishdir.

Loyiha faoliyati jarayonida quyidagi vakolatlar shakllanadi:

Reflektiv qobiliyatlar;

Qidiruv (tadqiqot) qobiliyatlari;

Hamkorlikda ishlash qobiliyati;

Boshqaruv qobiliyatlari;

<https://phoenixpublication.uz/>

Aloqa maxorati;

Taqdimot qobiliyatlari.

Loyiha usuli - muammoni batafsil ishlab chiqish orqali didaktik maqsadga erishish usuli bo'lib, natijada juda real, aniq, amaliy natija bo'lishi kerak. Loyiha uslubining asosi loyihalarni tayyorlash va amalga oshirish orqali o'rganishdir, ya'ni o'quvchilar tomonidan tasavvur yoki amaliyotda hal qilinadigan va aniq maqsadlarga ega bo'lgan ba'zi o'quv vazifalari.

Pedagogik ensiklopediyada ta'kidlanishicha, "loyiha usuli - bu o'quvchilar rejalashtirish va bosqichma-bosqich murakkabroq amaliy vazifalar - loyihalarni bajarish jarayonida bilim va ko'nikmalarga ega bo'ladigan o'qitish tizimi".

Loyihaga asoslangan ta'lim bolaning faol mustaqil fikrlashini rivojlantirish yo'llarini topishga qaratilgan bo'lib, uni nafaqat maktab bergan bilimlarni eslab qolish va qayta ishlab chiqarish, balki uni amalda qo'llash qobiliyatiga o'rgatishdir. Shunday qilib, loyiha usuli asos bo'lgan umumiy printsip bitta umumiy muammoni hal qilishda amaliy vazifalarda (loyihalarda) faol kognitiv va ijodiy birgalikdagi faoliyatida o'quv materiallari va talabalarning hayotiy tajribasi o'rtasida bevosita bog'liqlikni o'rnatish edi.

Metod didaktik kategoriyadir. Bu amaliy yoki nazariy bilimlarning ma'lum bir sohasini, u yoki bu faoliyatni o'zlashtirish usullari, operatsiyalari to'plami. Bu bilish yo'li, bilish jarayonini tashkil etish, qo'yilgan didaktik maqsadga erishish yo'lidir.

O'quv dizayni - bu o'quv loyihasi ustida ishlash jarayoni, ma'lum bir "mahsulot" (loyiha) shaklida mo'ljallangan natijaga erishish jarayoni.

Ta'rifga ko'ra, loyiha - bu muayyan harakatlar, hujjatlar, dastlabki matnlar, haqiqiy ob'ektni, mavzuni yaratish g'oyasi yoki har xil turdagi nazariy mahsulotlarni yaratish. Bu har doim ijodiy faoliyat

Maktab ta'limida loyiha usuli sinf-dars tizimiga o'ziga xos alternativa sifatida qaraladi. Zamonaviy talaba loyihasi - bu kognitiv faoliyatni faollashtirish, ijodkorlikni rivojlantirish va shu bilan birga ma'lum shaxsiy fazilatlarni shakllantirishning didaktik vositasi.

Loyiha usuli - bu faktik bilimlarni birlashtirishga emas, balki uni qo'llash va yangilarini o'zlashtirishga qaratilgan pedagogik texnologiya. Talabaning muayyan loyihalarni yaratishda faol ishtirok etishi unga ijtimoiy-madaniy muhitda inson faoliyatining yangi usullarini o'zlashtirish imkoniyatini beradi.

Loyiha usuli pedagogik texnologiya sifatida amerikalik pedagog va faylasuf Jorj Dyui (1859-1952) tomonidan eng aniq taqdim etilgan g'oyalar to'plamini o'zida mujassam etgan bo'lib, u quyidagilarni ta'kidlagan: Bolaning bolaligi kelajak hayotga tayyorgarlik davri emas, balki to'liq hayot. Binobarin, ta'lim kelajakda unga bir kun foydali bo'ladigan

bilimlarga emas, balki bolaga bugun zudlik bilan muhtoj bo'lgan narsaga, uning haqiqiy hayotidagi muammolarga asoslanishi kerak.

Bolalar bilan har qanday faoliyat, shu jumladan ta'lim, bolaning shaxsiy tajribasiga asoslanib, ularning qiziqishlari va ehtiyojlariga asoslangan bo'lishi kerak.

Loyiha usulidan foydalangan holda o'qitishning asosiy maqsadi bolalarni o'qituvchi bilan birgalikda atrofdagi hayotni o'rganishdir. Yigitlar qiladigan hamma narsani ular o'zlari qilishlari kerak (yakka holda, guruh bilan, o'qituvchi bilan, boshqa odamlar bilan): rejalashtirish, bajarish, tahlil qilish, baholash va, albatta, nima uchun buni qilganini tushunish.

Loyiha usulidagi dastur ma'lum vazifalardan kelib chiqadigan o'zaro bog'langan nuqtalar qatori sifatida qurilgan. Bolalar boshqa bolalar bilan birgalikda o'z faoliyatini qurishni o'rganishlari, u yoki bu loyihani bajarish uchun zarur bo'lgan bilimlarni topishlari va olishlari kerak, shu bilan o'zlarining hayotiy muammolarini hal qilishlari, bir-birlari bilan munosabatlarni o'rnatishlari, hayotni o'rganishlari kerak, bolalar buning uchun zarur bo'lgan bilimlarni olishlari kerak. hayot va mustaqil ravishda yoki guruhdagi boshqalar bilan birgalikda jonli va hayotiy materialga e'tibor qaratish, test orqali hayot haqiqatlarini tushunishni o'rganish.

Ushbu texnologiyaning afzalliklari quyidagilardan iborat: mehnatga ishtiyoq, bolalarga qiziqish, real hayot bilan bog'liqlik, ilmiy izlanuvchanlik, guruhda ishlash qobiliyati, o'z-o'zini nazorat qilish, intizom.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR

1. Ravshanovna, G. N. (2022). THE STUDY OF THE MEANING OF THE WORD TOLERANCE IN OTHER LANGUAGES. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE (Vol. 1, No. 3, pp. 8-9).
2. Ravshanovna, G. N., & Ahmadjanovna, E. T. U. (2021). Methodological characteristics of formation of tolerance skill pupils in primary school. ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL, 11(1), 1623-1628.
3. Ravshanovna, G. N. (2021). Methods of development tolerance skills pupils in primary school. ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL, 11(1), 1221-1224.
4. Ravshanovna, G. N. (2022). TOLERANCE IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS PEDAGOGICAL MODEL OF SKILLS DEVELOPMENT. Galaxy International Interdisciplinary Research Journal, 10(2), 95-96.
5. Ravshanovna, G. N. (2020). The Main Directions Of Developing Tolerance Skills Of Primary School Pupils. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 2020.
6. Ravshanovna, G. N. (2023). BOSHLANG 'ICHTA' LIMJARAYONIDA TOLERANTLIKNI TARBIYALASH USULLARI VA VOSITALARI. Finland International Scientific Journal of Education, Social Science & Humanities, 975-980.
7. Ravshanovna, G. N. (2019). TRAINING THE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TO INNOVATION ACTIVITIES IN HIGHER EDUCATION SYSTEM. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences Vol, 7(12).
8. Ravshanovna, G. N., & Anvarovna, Y. D. (2022). INGLIZ VA OZBEK TILLARIDAGI TURIZMDAGI ATAMALARNING LINGVOKULTUROLOGIK JIHATLARI. In INTERNATIONAL SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE (Vol. 1, No. 3, pp. 14-17).
9. Qizi, O. S. S., & Ravshanovna, G. N. (2022). The scope of neologisms in science fiction. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 12(5), 1149-1151.
10. Гафурова, H. P. (2019). Use of modern technologies in the foreign language lessons in primary education. Молодой ученый, (15), 256-258.
11. Ravshanovna, G. N. (2023). BOSHLANG 'ICH SINF O 'QUVCHILARIDA KO 'P MADANIYATLI TA'LIMNING MOHIYATI, MAZMUNI VA BAG 'RIKENGLIK SHAKLLARI. O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 2(19), 967-971.